

NAGRAJENA LITERARNA DELA

KAZALO

Mirjam Božnar: Zemlja domača ni prazna beseda	2
Manca Fras: Zemlja domača ni prazna beseda	5
Ema Krek in Sima Rupar: Zemlja domača ni prazna beseda	8
Marija Knafelj: Ni prazna besida ...	9
Minka Likar: Zemlja domača	11
Franc Temelj: Intervju	13

Mirjam Božnar, 9. razred

Mentorica: Bernarda Pintar

Osnovna šola Poljane

1. nagrada v kategoriji UČENKE IN UČENCI 8. IN 9. RAZREDA OŠ

ZEMLJA DOMAČA NI PRAZNA BESEDA

Včasih je o čem težko govoriti. Včasih je za kakšno razmišljanje težko izbirati besede in vedno se bodo našli ljudje, ki tvojih misli ne bodo razumeli ali pa se ne bodo niti potrudili, da bi jih. Pa vendar bi z vami rada podelila nekaj svojih misli in razmišljanj. Vem, nekaterim se bodo zdela nerazumljiva in nepotrebna, mogoče pa se bodo našli tudi ljudje, ki bodo razumeli njihovo bistvo. Tem ljudem se bodo razširila obzorja in želim, da bi ob prebiranju začutili ljubezen do domovine, lastne zemlje in do vseh slovenskih pisateljev, zlasti do Ivana Tavčarja, brez katerega ta natečaj ne bi nikoli obstajal.

Za začetek bi rada poudarila, da nobena stvar vsem ljudem nikoli ne pomeni enako, se je pa vsi močno zavemo, ko nam je le ta odvzeta. Če se le spomnimo silovitega potresa v Turčiji, grozovitih poplav v Mariboru, vojne v Ukrajini in še marsičesa drugega, nam je kaj kmalu kristalno jasno. Pred temi nesrečami se nekateri svoje zemlje, doma in domovine niso niti malo zavedali, še manj so jo znali ceniti, nekateri pa so že takrat vse dni garali in delali, da bi jo ohranili in čim bolje izkoristili. Kar naenkrat pa je prišla nesreča in uničila vse. Takrat zaradi svoje zemlje in pridelka ni občutil svoje šibkosti in nemoči le kmet, ki mu zemlja pomeni način življenja, omogoča preživetje in čuti do nje neizmerno ljubezen, ampak prav vsak. Verjetno na svetu ni človeka, ki ob tovrstnih nesrečah ne bi ostal prestrašen, presenečen in brez besed. Ko si enkrat v takem položaju, se svojim notranjim občutkom pač ne moreš upreti. In prav zato nekateri ljudje zelo cenijo svojo zemljo in domovino, nekateri pa se še vedno ne zavedajo njene lepote in dragocenosti, saj se verjetno vsi strinjamo z reko: "Sitemu človeku je težko govoriti o lakoti."

Verjetno si nihče od nas ne želi občutiti vseh grozot vojne, naravnih nesreč in katastrof, lakote ter še marsičesa drugega, da bi končno uvidel stvari okoli sebe v vsej njihovi veličini in pomembnosti. Prav zato menim, da moramo na tematiki ljubezni do domovine in lastne zemlje vsak dan trdo delati prav vsi. Tema zemlje ne bi smeli nikoli

podcenjevati in zavračati, še manj pa bi ovirati in kritizirati ljudi, ki zemlji, njeni obdelavi in ohranjanju posvečajo svoja znanja, trud in ogromno časa. To so kmetje, naravovarstveniki, okoljski aktivisti in vsi, ki izdelujejo okolju prijaznejše izdelke, če naštejemo le nekatere med njimi. Pred kratkim smo lahko v medijih velikokrat zasledili proteste kmetov kot odziv na nezadovoljstvo sprejetih zakonov ter določil države. Ta so kmete začela vedno bolj omejevati, zatirati in jim zmanjševati dohodek, ki je že tako ali tako premajhen in je prav zaradi njega delo na kmetiji opustilo že veliko preveč kmetov, zlasti pa mladih, ki so v želji za večjim plačilom delo že našli drugje. A kmetje so najbolje naglas povedali sami, kar vemo že vsi: "Kmetje imamo v rokah največje orožje na svetu, vse, kar moramo narediti, da ga uporabimo, je, da ne naredimo nič." In sama menim, da mi teh globokih besed ni treba posebej razlagati, saj jih še predobro razumemo prav vsi, čeprav bi jih nekateri velikokrat najraje preslišali in živeli naprej z občutkom, da se jih ta tema niti malo ne tiče.

Problem odnosa do kmetov zelo dobro vidim tudi sama pri svojih sorodnikih. Tam že od nekdanj stoji kmetija in moja stara starša, ki sta kmetijo podedovala, sta vanjo vložila neizmerno veliko truda, skupaj z gozdom pa je njima in njuni družini predstavljala vir preživetja. Ko sta presodila, da je ne bosta več zmogla voditi sama, sta jo prepisala svojemu najstarejšemu sinu v upanju, da se kmetija ohrani in še naprej služi svojemu namenu. Prav vsi pa dobro vemo, da je od kmetije dandanes zelo težko živeti in to delo zahteva veliko truda in časa. Prav zato se je tudi moj stric z družino odločil za drugačno pot do dohodka, kmetija pa je postala le še stranskega pomena. Moja stara starša seveda to še vedno zelo težko razumeta in jima je žal za vsako žival, ki je v hlevu manj. To je le ena od verjetno mnogih podobnih zgodb na to temo, ki pa na žalost močno vplivajo na našo prehrano, ki postaja vedno bolj industrijska. In če ne zaradi drugega, bi se lahko že zaradi hrane ob tem vsak malo zamislil ter poskusil tudi sam na tem področju kaj spremeniti na bolje.

S temi mislimi bi rada počasi zaključila svoje razmišljanje. Z vsem srcem upam, da bodo te besede vsaj komu kaj pomenile, še bolj pa si želim, da mogoče kdo zaradi njih spremeni svoja dejanja in pogled na svet.

Mogoče bi morala v tem spisu za natečaj napisati več o Ivanu Tavčarju in njegovem življenju, vendar se mi zdi veliko pomembnejše razmišljati in pisati o vrednotah, ki so tudi njemu samemu pomenile veliko in jim je prav zato namenjal prostor v knjigah.

Za konec bi rada poudarila le še to, da same besede ne storijo ničesar. Prav zato je v tem spisu dovolj besed, naj v naših življenjih oživijo dejanja, ki bodo ta svet v vseh

pogledih začela spreminjati na bolje. Ko bomo spremenili odnos, bo ta svet postal lepši in boljši, s tem pa tudi naše okolje in naša zemlja. Saj konec koncev zemlja ni prazna beseda, ampak je del našega življenja!

Manca Fras, 8. razred

Mentorica: Andreja Uršič

Osnovna šola Ivana Tavčarja Gorenja vas

2. nagrada v kategoriji UČENKE IN UČENCI 8. IN 9. RAZREDA OŠ

ZEMLJA DOMAČA NI PRAZNA BESEDA

Bilo je tistega poletnega 28. avgusta leta 1851 v Poljanah pri Kosmu, ko sem se rodil očetu Janezu in materi Neži. Svoje šolanje sem začel na trivialki v Poljanah, kasneje me je oče ob pomoči svojih bratov duhovnikov poslal na normalko in pozneje tudi na gimnazijo v Ljubljano. Zelo težko mi je bilo zapustiti te lepe poljanske kraje in hribe, a mi je bilo tako dano. Šolanje sem nadaljeval in tako prišel na Dunaj, kjer sem doštudiral pravo ter postal advokat in pravnik. Življenje me je že kot dijaka vodilo na pisateljska pota, kasneje pa sem pisal črtice, povesti in romane, v katerih sem prikazoval življenje v Poljanski dolini, ki mi je bila že od nekdaj navdih za pisanje.

Zaradi žene Franje, s katero sem se poročil leta 1887 in s katero imam štiri sinove ter hčer, sem se vključil tudi v politiko. Bil sem župan Ljubljane kar deset let, in sicer v letih od 1911 do 1921, ter tudi državnozborski poslanec. Franica je bila za tedanje čase zelo politično aktivna, prav tako tudi jaz. Ona mi je dajala moč za uspehe in ideje za zgodbe. Kot me že poznate, nisem bil aktiven le v politiki in pisateljevanju, temveč tudi v športu. Bil sem član številnih narodnih društev ter dal zgraditi prvo teniško igrišče na Slovenskem. Zelo rad sem šel tudi na lov v prostrane poljanske gozdove, v t. i. Zalo, ki mi je bila navdih za delo *V Zali*.

Moja ljubezen do domačih krajev ni nikoli zamrla. Ko sem dobil ponudbo za nakup kmečkega posestva z dvorcem blizu naše domačije, sem ga leta 1893 brez premisleka kupil, saj sem svoje rojstne kraje preveč pogrešal. Doživljanje domače zemlje in čustva do Poljanske doline sem izražal v mnogih svojih delih. Tako tudi v svojem zadnjem delu, *Visoški kroniki*, ki sem jo posvetil svoji ženi Franji ob njeni petdesetletnici. Idejo za zgodbo sem dobil med raziskovanjem življenja prejšnjih lastnikov visoškega posestva. To je bila družina Kalan, ki se jih je držala smola skozi vsa leta življenja. Prvotna zamisel je bila, da napišem trilogijo, ki bi prikazovala življenje na Visokem in okolici v treh zaporednih stoletjih.

Prvi del je roman Visoška kronika. Ima zgodovinsko temo, vsebina govori o preganjanju čarovnic in protestantov ter o 30-letni vojni. Delo zajema štirinajst poglavij, dodan je tudi pripis. V zgodbi sem izrazil svoje spoštovanje in ljubezen do rojstnega kraja na način, da se bralec ob prebiranju zaveda pomena domačega kraja. Meni domači kraj veliko pomeni, zato sem to hotel predstaviti tudi drugim ljudem. V štirinajstem poglavju romana sem skozi zapis kronista Izidorja Kalana poudaril pomen domače zemlje. »Ko si oglodan do kosti, ko te povsod preganjajo, kakor bi se bile gobe razpasle po tvojem telesu, te sprejme domača zemlja z istim obrazom, kot te je sprejela nekdej, ko so te še v zibel polagali«. Ta misel je moja motivacija v življenju. Kadar si na tleh in popolnoma izčrpan, te tvoja družina, prijatelji in domača vas sprejmejo z istim objemom kot takrat, ko si se rodil. O, kako dragocena je ljubezen bližnjih! Kadar si v težavah, ti nihče ne bo pomagal tako kot družina. Zemlja domača – to niso le prazne besede! Del so mene in mojega življenja. Moja prelepa Poljanska dolina, če bi mi vzeli tebe, bi mi vzeli življenje. Tu se vedno počutim sprejetega, navdušujejo me lepote poljanskih gričev, ko se mi prikažejo pred očmi. Lepo je iti v svet, a vedno se je še lepše vrniti domov.

Vedno me je pomirjal lov v prelepih gozdovih Zale, sploh takrat, ko nam je bilo dano prisluhniti petju divjega petelina. A v življenju ni samo lepo, tudi naša družina je doživljala pretresljive dogodke in vedno znova me zaboli v dno duše, ko zaslišim zvok odstrela puške. Ah, vnuka moja, počivajta v miru. Še danes se počutim krivega, da smo imeli lovsko puško pri hiši. Bilo je tistega dne, ko sem nekaj urejal okoli hiše, in zaslišal sem pok. Hitro sem pritekel in videl oba vnuka, ki sta ležala krvava na tleh in puško zraven njiju. Še vedno vidim tisti prizor pred svojimi očmi in me kar zmrazi in dlake mi gredo pokonci. Rdeča pištola bi bil zadnji del trilogije življenja na Visokem, a mislim, da je moje pisateljevanje žal zaključeno.

Pustimo te grozne spomine in se za kratek čas posvetimo veseli, a hkrati tragični povesti Cvetje v jeseni, ki je eno izmed mojih najljubših del. Meta, preprosto kmečko dekle, in Janez, mestni gospod, vreden spoštovanja, ki nista našla skupne poti v svoji ljubezni, sta glavni osebi te pripovedi. Seveda mi je za navdih spet prišla na pot moja Franja. Mislim, da brez nje svojih ciljev ne bi mogel doseči. V povesti sem hotel predstaviti pristno ljubezen med Meto in Janezom, ki ni poznala nobenih ovir, in spodbuditi bralce, da bi ljubili brez meja.

Čustveno sem pripovedoval tudi v zbirki črtic Med gorami ali Slike z loškega pogorja, kjer sem popisal zgodbe, ki so se mi odvijale pred očmi v mladosti. Verjamem, da bralec ob prebiranju teh črtic ne more ostati ravnodušen. Predstavil sem kruto življenje vaščanov in kmetov Poljanske doline. Menim, da vsak posameznik najde vsaj v eni izmed črtic povezavo s svojim življenjem in se mogoče iz tega kaj nauči. Spomnim se posebnega otroka, ki sem ga naslikal v črtici Tržačan. Ubogi Tomažek, še zdaj vidim ta njegov mili pogled, ki je izžareval žalost in trpljenje. Tomažek je bil ubogi osamljen fantič, ki so ga doma zanemarjali. Še vedno imam v mislih, kako mi je mama govorila o ravnanju njegovih staršev do njega. Pripomnim lahko samo to, da upam, da je Bog že poskrbel za kazen. Ta Poljanska dolina, dežela prelepih razgledov, krajev in polna dobrih ljudi, ki te spoštujejo in ne gredo kar mimo tebe, ampak te pozdravijo in ogovorijo. Kljub tragični zgodbi verjamem v sočutje in dobroto Poljancev!

Zdaj pa moja vnema počasi blede. Povedali so mi, da imam še nekaj časa življenja, da se moja peščena ura izteka in tako tudi moji težki meseci in dnevi. Vmes sem se umaknil iz političnega dogajanja in hočem mirno ter dostojno končati svojo življenjsko zgodbo. Naj bodo to zadnje črke, besede, povedi, preden me Bog pokliče k sebi.

Ema Krek in Sima Rupar, 8. razred

Mentorica: Barbara Levstek

Osnovna šola Poljane

3. nagrada v kategoriji UČENKE IN UČENCI 8. IN 9. RAZREDA OŠ

ZEMLJA DOMAČA NI PRAZNA BESEDA

Zemlja domača ni prazna beseda.

Je polna sreče, ljubezni, pomena.

V mojem srcu je tako pomembna stvar,

da zame je ne kupi noben denar.

Stara in mlada zelena drevesa

ter nežno ptičje čivkanje,

ki gre v tvoja ušesa.

Mogočne deroče vode,

po katerih zvok valov gre.

Zrak iz domače doline

pljuča odreši vse bolečine.

Domače čebelje brenčanje

se v tujini zdi kot oddaljene sanje.

Že od rane mladosti

pa vse do starosti

je to edini kraj,

ki bi mu lahko rekli pravi raj.

Marija Knafelj

1. nagrada v kategoriji ODRASLI

NI PRAZNA BESIDA . . .

Jel Ivan, gor pred Polanam ti pogled uhaja?

Tist krej, kir sa ti puopk prevezal

ma velika velava, a ne, Ivan?

Tistu ni uotla besida, za človika,

ka kej nase da.

Na pozabš zlipa tistga končka sveta,

ka ti je žiulejne dau!

Gor pod Bligaš ti oči zruo,

na tadisn ti Suora šomi,

ankat prou nalohon,

drušč soja muč uvelau . . .

Stotica se ti je obarnila.

Teb pa pogled še zmjeri gor čjez grje.

Mejduni, kok se ti u duša zaii,

tist domač kuoščk sveta, jel?

Suora pa žlobodra samsuj ritm kodol čjez.

Ne ne, ne, teb ni dost mar,

kej se ti za harptam godi.

A se ozreš kedi na suj Vesuok?

A pogljedaš kedi čez rama?

A se muorš misnt, kej se tam zad dogaja?

Kok te hiše spjet ževje,

kok mošk srid traunka stoje?

Čez stu lit, prauja, marskej prou pride . . .

Sam Ivan,

če medrujg tajga žepana nab imil,

varjem,
be bil tuj Vesuok ana speštana podartija!

Tok pa ževi, žari.

Teb u čast n spomin stoji!

Tle zdej še lubjezn štempl dobi!

Se ih na Polanskn gvišn zatu tekuj rodi.

Ka zemla domača ni prazna besida,

usak še predobar vii,

zatu kar uornng ponosn tam stuj, al kar sed!

Se viiš, Ivan, de tuod okul hod žmohtn ruod ževi,

mošk, diloun, zavidn . . .

Ti kar srječn pejd u nova stotica!

Na Polanskn je use kukar muore bit,

kukar je prou!

Ka zemla, besida domača ni prazna marnga!

ZEMLJA DOMAČA

»Oja, ne boste vi meni govorila! Kakšna služba ponoči?! Katera poštena ženska bi imela ponoči službo!? Nobena! Pa še v nočni srajci! Ja ... saj vem ... pri drugem možu ste bila ...!« Stal je le meter od vhodnih vrat, z zamaščenim klobukom, nizko potisnjenim na čelo, in ves nasršen, ker je tako dolgo pritiskal na hišni zvonec ter čakal, preden sem, tudi sama nejevoljna, zaspana in v spalni srajci, le pokukala skozi vrata.

Florjanov Gropa je imel blizu osemdeset let in v stari hiši, ki mu jo je zapustil oče, je živel že dolgo sam. Počasi so mu fizične moči pojenjavale, marsikdaj je bil odvisen od tuje pomoči. Bil je koščten, dolgonog, precej zanemarjen, mrkega pogleda in dokaj samosvoj. Samosvoj je bil že kot otrok; dasi so bili njegovi trije bratje in dve sestri pravo nasprotje: bistri, zali in prijazni. Že mladi so odšli od doma za boljšim kruhom. Gropa je bil 'postrgavček'; staršema se je rodil v poznih letih in ljudje, ki se radi spotikajo ob težave drugih namesto ob svoje, so rekli, da je bilo – seme prestaro.

Njihova domačija je bila majhna in zemlja bregovita. Kljub temu so bile vse male njive, bolj lehe, skrbno obdelane, posejane z žitom, posajene s krompirjem, povrtninami in krmo za živali. Živeti je bilo treba od svojega dela in pridelkov. Florjanovec, oče, je sicer dosti hodil v dnine k sosedom in tako zaslužil marsikak prepotreben dinar. Mati je bila izžeta po vseh porodih in od trdega dela. Noge so ji zatekale, pogosto je sedela na stolčku pri vratih, a ne kar v brezdelju. Na očeh je imela vse in znala je voditi gospodinjstvo in gospodarstvo. Bila je skrbna, svetovala je preudarno na prijazen način, celo možu! Dokler je bila živa, ni bilo pri hiši pomanjkanja.

Gropa je bil počasen, vendar je mati z vztrajnostjo in priganjanjem dosegla, da se je 'priučil' domačim opravilom in delu. To mu je prišlo zelo prav potem, kajti oba starša sta v teku dveh let zapustila njega in totransko življenje. Oče mu je bil prepisal hišo in zemljo, da bi se nekako preživljal. Seveda tudi s prošnjo ostalim otrokom, da mu kaj pomagajo, in sosedom, ki so razmere poznali.

Ko je Gropa ostal sam, že v zrelih letih, je bil sprva šoku. Menil je, da se mu je naredila velika krivica. Tako je svojo nejevoljo kazal navzven in vsepovsod, dokler ni sprevidel, da mu to le škoduje. Postal je še bolj samotarski. Zavest, da mora delati,

obdelovati njive, mu ni usahnila. Vstajal je zgodaj, kleče na tleh je cele ure pulil plevel. Njivo je seveda najprej ročno prelopatal, nato sejal, presajal, okopaval, zalival. Bil je ves v svoji zemlji; nadvse vesel svojih pridelkov. A prideloval je le čebulo, zelje, krompir in fižol. Včasih ga je kdo ogovoril, ko je šel mimo, in mu želel kaj svetovati, vendar je bil Gropa prepričan, da sam vse ve in ga ljudje hočejo le opetnajstiti. Soseba mu je – po dogovoru – vsak teden spekla hlebec črnega kruha in postavila pred vrata kak liter mleka in kakšno žlico zabele.

»Gropa, pa pojdi malo v senco, ker je tako vroče, boš popoldne nadaljeval ...«

»Kaj mi boš govoril! Delati je treba! Ne bom poležaval podnevi, zemlja hoče celega človeka, drugače ni nič. Samo se samo podre ali zaraste plevel! Ja, ja, ko ljudje le okrog hodijo in ne delajo, zemlja pa trpi! Kaj bodo pa jedli, če ne bodo obdelovali zemlje? No, kaj?!« Ni pričakoval ne čakal odgovora, sklonil se je in še močneje udarjal po suhih grudah.

Tudi kosil je in skrbno posušeno seno pustil na seniku kake dve ali tri leta, da se je 'uležalo'. Marsikdo bi ga bil kupil, vendar le od zadnje košnje. Najteže je bilo, ko si je moral pripraviti drva, kurjavo. Zime so od nekdanj dolge in mrzle. Tedaj je moral prositi pri sosedih za pomoč: podiranje, žaganje in prevoz s traktorjem.

Tako je tisto jutro, že kmalu po osmi uri, stal pred našimi vrati ves namrgoden. Videl je, da se iz dimnika rahlo kadi, sklepal je, da je Janez doma. Ampak, moj mož je bil že zjutraj pred službo zakuril v peči, ker sem jaz imela nočno službo, da bi lahko dopoldne v miru spala.

Gropa je koj rekel, da rabi Janeza za prevoz drv, da mu bo za lon dal 'kimpež' dobrega, uležanega sena. In ga je razjezilo že to, da je naletel name, žensko! – sredi dopoldneva – v nočni obleki!

Tudi sama sem bila utrujeno namrgodena, saj sem bila komaj zaspala po nočni službi in sem mu tedaj hotela »nekaj povedati«! Ni me imel namena poslušati! Klobuk je potisnil še nižje na čelo, se brez pozdrava obrnil in odšel ...!

Jaz pa tudi ...

Franc Temelj: Zemlja domača

3. nagrada v kategoriji ODRASLI

INTERVJU

- Po pričevanjih sodeč ste eden redkih naših rojakov, katerega življenje je prava odisejada. Kje se je pravzaprav začela?

- Visoko pod Blegošem. Pod Žetino je spadala hiša, v kateri sem se rodil. Danes je bore malo ostalo od nje in tudi moji spomini nanjo so predvsem v tem, da sem moral vseskozi delati in tako za igro ni bilo ne časa ne otrok, s katerimi bi se igral. Na srečo tam nisem živel dolgo, saj smo se že po mojem tretjem razredu osnovne šole z družino preselili v Loko, kjer je oče dobil službo.

- Po tem, kar ste povedali, vam najbrž ni bilo težko oditi.

- Nasprotno. Veselil sem se, da bom doživel še kaj novega in spoznal še kakšnega vrstnika, saj jih tam, kot sem že rekel, ni bilo. Je pa res, da je bilo v začetku težko, saj je bilo življenje v bloku, kamor smo se preselili, povsem drugačno kakor v borni hiši pod Blegošem. Toda kmalu sem se privadil in za nobeno ceno takrat ne bi šel nazaj.

- Ali ste po osnovni šoli nadaljevali šolanje v Loki?

- To je bila očetova želja, ko je videl, kako hodijo inženirji po delavnici, medtem ko se je on moral mučiti za strojem. Meni pa to ni dišalo, saj sem imel čisto drugačen načrt. Ko sem bil kot osnovnošolec prvič na morju, smo se peljali tudi z ladjo, kar me je tako prevzelo, da sem sklenil, da ko bom velik, bom prevažal ljudi po morju. In po velikih prerekanjih doma mi je ob veliki nejevolji očeta in vsaj delno maminem razumevanju nekako le uspelo priti na pomorsko šolo v Piran.

- Pa ste jo uspešno končali?

- Srednjo ja, pa še to z veliko muko. Kmalu sem namreč spoznal, da nisem eden tistih, ki bi lahko dalj časa sedel in študiral knjige. Mene je vleklo na morje in v svet in sem se raje, kot da bi nadaljeval šolanje, vkrcal na tovorno ladjo Ljubljana. Ljudi res nisem prevažal po morju, bil sem pa eden izmed mornarjev na ladji.

- Ste dolgo ostali na njej?

- Kar nekaj let je trajalo. Ko fant pri dvajsetih potem, ko je nekaj tednov preživel s samimi mornarji na ladji, pride v pristanišče, je ravno tako, kakor da bi sestradan volk prišel v ograjeno čredo ovac. Toda ko sem se počasi le zdivjal, sem začel razmišljati,

da tako ne bom prišel daleč, kaj šele do zelenega cilja; in tako sem v pristaniščih, kjer smo pristali, začel iskati službo in ne barov.

- Ali je ne bi lažje dobili v Loki?

- Sigurno, toda toliko ponosa in želje po morju sem pa imel, da nazaj domov takrat ne bi šel za nobeno ceno.

- In kje ste potem pristali?

- V Avstraliji, v Sydneyju, v skladišču veletrgovca z živili. Hitro sem se privadil na vse skupaj in prav prijetno je bilo, še posebej potem, ko sem malo bolje spoznal ljubko sodelavko. Kmalu sva postala par in kasneje sva se tudi poročila, kar nama je prineslo kar nekaj ugodnosti. Prvič v življenju se mi je dogajalo, da nisem ničesar pogrešal in me ni vleklo drugam.

- Zakaj pa potem niste tam tudi ostali?

- Žena je bila po rodu Nemka in je v Avstralijo prišla zgolj zaradi mladostniške želje po dogodivščinah. In do rojstva najine hčere je tudi ona uživala v takem življenju. Potem pa jo je vedno bolj vleklo domov k staršem, za kar pa jaz nisem bil navdušen. Na koncu je le zmagala ona in smo spakirali, kar smo imeli, ter odšli živeti v manjše mesto blizu Kölna. Prišli smo iz mrzle zime v prijetno poletje in tudi njeni so nas lepo sprejeli, tako da nisem imel kaj obžalovati, da sem se vdal.

- Pa ste kljub temu odšli?

- Če te morje enkrat dobi v svoje kremplje, te ne spusti več in tako nisem več vzdržal brez njega. Težko sem ju zapustil, toda če bi ostal, bi bil za vse en sam pekel.

- Ste odšli zopet na ladjo?

- Seveda, samo tokrat na križarko, ki je po Karibih prevažala petičneže, in tam je bilo življenje neprimerno boljše kakor prej na tovorni ladji. Tam sem tudi izvedel, da v Ameriki obstaja enoletna šola, na kateri pridobiš dovoljenje za vožnjo jaht. Tako sem začel varčevati in izkoristil vsak trenutek za izboljšanje znanja angleščine in iskal možnosti za dodatni zaslužek. Ko se je nabralo dovolj, sem odšel na šolanje.

- Ste se težko zopet navadili na šolo?

- Niti ne, saj sem imel točno začrtan cilj pred seboj. Moral sem se sicer pridno učiti, toda z znanjem in prakso, ki sem ju že imel, je kar šlo in v roku enega leta sem bil za stopnico višje, k uresničitvi mladostnih sanj.

- Ste takoj po šolanju svoje znanje preskusili tudi v praksi?

- Ne takoj. Najprej sem šel nazaj na križarko, vendar ne na isto. Tokrat smo manj premožne goste prevažali po Sredozemlju, kar ni bilo tako zanimivo in tudi donosno ne. Bilo pa je koristno, saj sem na eni od teh voženj spoznal prijatelja nekega šejka iz

Omana, ki je iskal posadko za svojo jahto. Priporočil me je in tako me je šejk vzel za pol leta za kapitana in po treh letih se še nisva naveličala eden drugega.

- Glede na to, da ste uresničili mladostne sanje in da imate na jahti najbrž bolj umirjeno življenje, me zanima, ali ste se ponovno odločili tudi za družino?

- Nisem. Po prvem neuspelem poskusu sem vedno bolj prepričan, da moj način življenja ni ravno ukrojen po meri, ki bi bila v prid družine. Zato se raje držim načela Olega Popova, da če si žejen, ti ni treba skočiti v vodo.

- Glede na to, da ste živeli na toliko različnih koncih, se mi poraja vprašanje, ali sploh lahko rečete, kje je vaš dom?

- Moj dom je tam, kjer pač živim. Včasih tu, včasih tam.

- Naš rojak Tavčar je nekoč zapisal: »Zemlja domača – ni prazna beseda: del je mojega življenja, in če se mi vzame zemlja, se mi je tudi vzelo življenje.« Ali vi potemtakem s tem, ko se selite iz kraja v kraj, delate na neki način domoljubne samomore?

- Mogoče bi se temu lahko reklo tudi tako, če vam je ljubo. Toda tudi Tavčar je o domoljubju samo pisal, medtem ko je, kakor pravijo, lep kos slovenske zemlje prepustil sosedom. Ali ne bi bilo bolje, če bi se boril za ozemlje, ki nam bi moralo pripadati, kajti to je dobrina, ki nam je dana v omejenih količinah in bo vedno bolj iskana, kakor da je zgolj pisal o tem, da je treba domačo zemljo spoštovati?

- No, to mu res ni v čast, toda ali se vam ne zdi, da če ne bi bilo domoljubja in bi se vsi raztepli po svetu, potem tudi tega ozemlja, kar nam ga je še ostalo, ne bi potrebovali?

- Večina ljudi ostane doma zaradi lagodnega zapečkarstva in ne domoljubja. Saj če malo sledite, kaj se dogaja, potem lahko kmalu ugotovite, da večina ljudi danes sploh ne ve več, kaj je domoljubje, kaj šele, da bi ga gojili.

- Toda edino zapečkarji, kakor jim pravite, še ohranjajo našo zemljo našo.

- To je res, čeprav se oni tega niti ne zavedajo, kaj šele, da bi to načrtno počeli. Oni pač živijo doma zgolj zato, ker jih življenje drugje iz takega ali drugačnega razloga ne zanima. Morate pa vedeti, da vsi tudi ne moremo biti doma in da vsaka uspešna družba potrebuje tudi misijonarje.

- Najlepša hvala za tale pogovor.